

Επιστημονικό Συνέδριο της Ιεράς Συνόδου για την Κύπρο

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Κατόπιν Συνοδικής Αποφάσεως, ληφθείσης κατά τη Συνεδρία της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της 2ας Απριλίου 2024, η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος διοργάνωσε διά της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας, στις 13 και 14 Δεκεμβρίου 2024, Επιστημονικό Συνέδριο με γενικό θέμα: «Η Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση της Κύπρου από τους χρόνους του Αποστόλου Παύλου μέχρι σήμερα».

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 50 ετών από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο (Ιούλιος – Αύγουστος 1974).

Οι εργασίες του Συνεδρίου άρχισαν το απόγευμα της **Παρασκευής 13 Δεκεμβρίου**, στην αίθουσα Πολιτιστικών Εκδηλώσεων του Συνοδικού Μεγάρου με τον χαιρετισμό του Μακαριωτάτου [Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου](#). Τον χαιρετισμό ανέγνωσε ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Θεόκλητος Μέντης, Γραμματέας της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας. Στον χαιρετισμό του ο Μακαριώτατος ανέφερε μεταξύ άλλων ότι: «Ως Έλληνες οφείλουμε να έχουμε την αίσθηση ότι ο **Ελληνισμός της Κύπρου και της Ελλάδος** είμαστε ένα σώμα και ένα πνεύμα και ότι η Κύπρος αποτελεί το τελευταίο προπύργιο του Ελληνισμού στην Ανατολή. Ότι η Κύπρος είναι ένα μέρος

του Έθνους μας. Μέρος το οποίο απειλείται διαρκώς και μεθοδευμένα».

Διαβάστε ΕΔΩ τον Χαιρετισμό του Μακαριωτάτου

Στη συνέχεια, απηύθυνε χαιρετισμό στο Συνέδριο ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού **κ. Ιγνάτιος**, Πρόεδρος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας.

Ο Σεβασμιώτατος υπενθύμισε τη διαπίστωση του ποιητή Γιώργου Σεφέρη ότι η Κύπρος είναι ένας τόπος όπου το θαύμα λειτουργεί ακόμη. Κατέγραψε τη σειρά των 10 Συνεδρίων για την Ελληνική Επανάσταση και των 3 Συνεδρίων για τον Μικρασιατικό, Ποντιακό και Θρακικό Ελληνισμό, τα οποία διοργάνωσε η Επιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητας της Εκκλησίας της Ελλάδος και ευχαρίστησε τον Εκδοτικό Οίκο ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ για την επιμελή έκδοση των Πρακτικών όλων των προηγηθέντων Επιστημονικών Συνεδρίων της Επιτροπής και για την ανάληψη της εκδόσεως των Πρακτικών του παρόντος Συνεδρίου. Ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε επίσης το Παγκόσμιο Βήμα Θρησκειών και Πολιτισμών της Ιεράς Μονής Κύκκου της Κύπρου, διότι παρεχώρησε ευγενώς την έκθεση φωτογραφιών από κατεστραμμένους μετά την τουρκική εισβολή ναούς της Κύπρου.

Διαβάστε ΕΔΩ τον Χαιρετισμό του Μητροπολίτη Δημητριάδος

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου Ελλογιμώτατος **Καθηγητής κ. Εμμανουήλ Βαρβούνης**, Κοσμήτωρ της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΔΠΘ, κατέθεσε τις εισαγωγικές σκέψεις του για τους στόχους του Συνεδρίου.

Ακολούθησε η πρώτη συνεδρία με τους εξής ομιλητές:

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΑΙΩΝΕΣ

Πρόεδρος: Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Ιγνάτιος

Βασίλειος Τζέρπος, Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ, με θέμα: «Η διάδοση του Χριστιανισμού στην Κύπρο».

Ευάγγελος Χρυσός, Ομότιμος Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα: «Η λειτουργία του Αυτοκεφάλου της Κύπρου από τον Ε΄ έως τον Ι΄ αιώνα».

Χαράλαμπος Χοτζάκογλου, Βυζαντινολόγος, Δρ Πανεπιστημίου Βιέννης, Διευθυντής του Παγκοσμίου Βήματος Θρησκειών και Πολιτισμού της Ιεράς Μονής Κύκκου, με θέμα: «Ο Ακάθιστος Ύμνος και η Κύπρος».

Οι εργασίες συνεχίσθηκαν με τη Β΄ Συνεδρία και τους ακόλουθους εισηγητές:

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Πρόεδρος: Αρχιμ. Θεόκλητος Μέντης

Δημήτριος Τριανταφυλλόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κύπρου, με θέμα: «Η εκκλησιαστική τέχνη στην Κύπρο ανάμεσα σε δύο κόσμους: Βυζάντιο και Δύση» (Η εισήγηση ανεγνώσθη από τον κ. Χαράλαμπο Χοτζάκογλου).

Γεώργιος Χαριζάνης, Αναπληρωτής Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας του ΔΠΘ, με θέμα: «Κύπρος: Τόπος καταφυγής μοναχών και άλλων προσωπικοτήτων κατά τους βυζαντινούς αιώνες».

Αθανάσιος Ηλίας, κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου της Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ, με θέμα: «Μονές της Παναγίας στην Οροσειρά του Τροόδους».

Χάρης Μελετιάδης, Καθηγητής Ιστορίας στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, με θέμα: «Η Εκκλησία της Κύπρου ως παράγοντας ιστορικότητας των συνόρων: Προς μία διεθνική συνύπαρξη με βυζαντινό χρώμα».

Το πρωί του Σαββάτου συνεχίσθηκαν οι εργασίες του Συνεδρίου με τρεις συνεδρίες, στις οποίες παρουσίασαν ανακοινώσεις οι εξής ομιλητές:

Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Χολέβας

Αθανάσιος Καραθανάσης, Ομότιμος Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ και Καθηγητής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, με θέμα: «Επαναστατικά κινήματα στην Κύπρο. 16ος - 18ος αιώνας».

Κωστής Κοκκινόφτας, Ιστορικός, Διευθυντής του Κέντρου Μελετών της Ιεράς Μονής Κύκκου, με θέμα: «Η εθνική και κοινωνική προσφορά της Μονής Κύκκου κατά την Τουρκοκρατία».

Αικατερίνη Παπαζαχαρία, Λέκτωρ Διπλωματικής Ιστορίας και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Νεάπολης της Πάφου, με θέμα: «Ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός και η εμπλοκή του στις διεργασίες της Ελληνικής Επανάστασης στα περιηγητικά κείμενα της εποχής».

Ανδρέας Βοσκός, Ομότιμος Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας του ΕΚΠΑ,

με θέμα: «Η Εκκλησία της Κύπρου στους Ελληνικούς Αγώνες Ελευθερίας».

Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: «ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΤΟΥ 1974 ΚΑΙ Η ΣΥΛΗΨΗ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ

Πρόεδρος: Καθηγητής Εμμανουήλ Βαρβούνης

Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Νεαπόλεως Πορφύριος, πτυχιούχος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Θεολογίας, Πρόεδρος Συνοδικών Επιτροπών της Εκκλησίας της Κύπρου, με θέμα: «Η πολιτιστική κληρονομιά στην Κατεχόμενη Κύπρο – 50 χρόνια μετά την τουρκική εισβολή».

Αρχιμ. Αρίσταρχος Γκρέκας, Αναπληρωτής Καθηγητής Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, με θέμα: «Παράνομη διακίνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου, προκλήσεις και προστασία».

Μάνθα Ζωγράφου, Πρωτοδίκης, υποψήφια Δρ Νομικής Σχολής Αθηνών, με θέμα: «Η καταστροφή μέρους της πολιτιστικής κληρονομιάς και ιδίως των θρησκευτικών θησαυρών της Κατεχόμενης Κύπρου μετά την τουρκική εισβολή. Το νομοθετικό πλαίσιο και τα νομικά εργαλεία στις προσπάθειες διάσωσης και επαναπατρισμού».

Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΑ: ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ

Πρόεδρος: Ευάγγελος Παππάς

Χριστιαλένα Ξύγκη, κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου Θεολογίας, με θέμα: «Η υγεία εν το πλούτος (η υγεία είναι το πρώτιστο αγαθό). Η διαδρομή της λαϊκής λατρευτικής τιμής στον Άγιο Θεράποντα από την Κύπρο στην Ελλάδα».

Ιωάννης Λαδάς, Δρ Φιλοσοφίας του ΕΚΠΑ και Δρ Θεολογίας του ΑΠΘ, με θέμα: «Η συμβολή της Εκκλησίας της Κύπρου στην προετοιμασία συγκλήσεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθόδοξου Εκκλησίας (1923-2016)».

Το Συνέδριο έληξε με την συναγωγή συμπερασμάτων και πορισμάτων από τον Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής, Καθηγητή κ. Εμμανουήλ Βαρβούνη, ο οποίος μεταξύ άλλων υπογράμμισε τα εξής:

«Συμπερασματικά, με βάση τα επιμέρους πορίσματα, αλλά και τις κοινές συνισταμένες των επιμέρους ανακοινώσεων, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι σε παλαιότερες ιστορικές περιόδους, και στο ανατολικό τόξο του ακριτικού Ελληνισμού, που ορίζεται από την Κύπρο ως την Μικρά Ασία, την Ιωνία, τον Πόντο, την Καππαδοκία και τη Θράκη, όταν και όπου η Ορθόδοξη Εκκλησία εθναρχούσε, όπως επί αιώνες συνέβαινε στην Κύπρο, η συνείδηση του Γένους συνδέθηκε άρρηκτα με την εκκλησιαστική τάξη και ζωή. Δημιουργήθηκε έτσι η ελληνορθόδοξη πολιτισμική ταυτότητα, που επί αιώνες αποτέλεσε τον κυρίαρχο

αυτοπροσδιορισμό των χριστιανικών πληθυσμών στις παραπάνω περιοχές».

